

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Het Dorp te Zedelgem

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	17616
	Instelling	Vrije Basisschool - Het Dorp
directeur		Xavier VANDAELE
adres		Groenestraat 29 - 8210 ZEDELGEM
telefoon		050-20.93.40
fax		050-20.93.40
e-mail		info@vbzedelgem-dorp.be
website/URL		www.vbzedelgem-dorp.be
	Bestuur van de instelling	61796 - Vrije Basisscholen Zedelgem te ZEDELGEM
adres		Groenestraat 29 - 8210 ZEDELGEM
	Scholengemeenschap	120808 - De Basis
adres		Ieperweg 9 - 8210 LOPPEM
	CLB	115121 - Vrij CLB Torhout te TORHOUT
adres		Papebrugstraat 8 - 8820 TORHOUT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	15/11/2010, 16/11/2010, 17/11/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17/11/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	26/11/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hendrik D'Hulster
	Teamleden	Ingrid Ocket
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	8
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
4.5 Lager onderwijs: leren leren	11
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
5.1 Personeelsbeheer	11
5.2 Professionalisering	11
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	14
5.7 Evaluatie	15
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	17
7.3 Wat moet de school verbeteren?	17
8. ADVIES	18
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De 'Vrije basisschool - het dorp' in Zedelgem nam na een periode van stilstand in **het onderwijskundig beleid** een nieuwe start. De nieuwe directie en het team hebben doelen op korte en lange termijn uitgetekend en daaraan concrete acties gekoppeld. Ze staan open voor ontwikkelingen in de onderwijswereld en laten zich door externen begeleiden. De beslissingen worden in overleg genomen. Dit proces van de laatste schooljaren heeft een belangrijke invloed op het 'gunstig' advies dat de inspectie na deze doorlichting verleent. De school kan immers nu nog niet met zekerheid aantonen dat de **ontwikkelingsdoelen en eindtermen** van de onderzochte leergebieden in totaliteit voldoende worden nagestreefd en gerealiseerd. Maar de inspanningen in het voorbije en huidige schooljaar, de dynamiek in het team en de concrete aansturing van acties geven voldoende vertrouwen dat de school daar op korte termijn in zal slagen. Heel positief is dat leerkrachten veel nascholingen volgen in functie van de schoolprioriteiten.

De leerkrachten uit het **kleuteronderwijs** zijn al jaren zoekend om een passend systeem te vinden, waarbij ze zekerheid krijgen dat hun onderwijs in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen nastreeft. Het model dat ze nu aanwenden biedt daarvoor waarborgen. Allen passen het strikt toe. De inspanningen om de ontwikkelingsdoelen Nederlands en wereldoriëntatie na te streven, zijn voldoende. De kleuterleerkrachten maken werk van de voorbereiding van de belangstellingscentra. Daarin zijn veel impulsen voorzien om de taalontwikkeling te stimuleren. Dagdagelijks krijgen de kleuters veel kansen om in interactie hun taal te ontwikkelen. De leerkrachten houden weinig gegevens bij van alle facetten van de taalontwikkeling.

Het onderwijs sluit aan bij de leefwereld van de kinderen. Er zijn goede initiatieven om de werkelijkheid te verkennen.

De leerkrachten van de **lagere afdeling** volgen nauwgezet een onderwijsmethode om het leerplan **Nederlands** te realiseren. De leerlingenresultaten van de evaluaties uit deze methode bevestigen dat. De uitslagen op externe proeven tonen dat enigszins aan. De school maakt hiervan nog te weinig gebruik om haar onderwijsaanpak te analyseren en eventueel bij te sturen. De leerkrachten volgen de vorderingen van vooral technische taalvaardigheden op.

De teamleden van de **lagere school** zijn ervan overtuigd dat de huidige aanpak voor het leergebied **wereldoriëntatie** eindelijk zal voldoen aan de inspanningsverplichting om het leerplan te realiseren. Ze kiezen voor het gebruik van een identieke onderwijsmethode en houden op overzichtslijsten bij of alle leerplandoelen in voldoende mate zijn aangeboden. De evaluaties die ze gebruiken zijn breed en komen vooral uit de methode. Enkele zaken dienen toch nog best uitgeklaard te worden. Er zijn verschillende meningen binnen het team over de noodzaak om de leerinhouden van de methode aan te vullen met eigen thema's. De verticale samenhang met de eerste graad is nu niet verzekerd.

De school slaagt er voortreffelijk in om alle eindtermen **leren leren** na te streven. Dit gebeurt vooral geïntegreerd binnen de activiteiten in andere leergebieden. De vorderingen van de leerlingen worden goed opgevolgd en beoordeeld op het rapport.

De teams van de **kleuter- en lagere afdeling** maken enkele voorwaarden voor goed onderwijs waar. Kinderen kunnen in een warme en respectvolle sfeer leren en ontwikkelen. De teams hechten veel belang aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Er zijn meerdere acties met het oog op het voorkomen van eventuele problemen. Kinderen die hiervoor extra begeleiding nodig hebben worden deskundig opgevolgd en begeleid. Meerdere leerkrachten bieden werk- en groeiperingsvormen aan die het actief en zelfstandig leren bevorderen. Enkelen kunnen dit nog versterken. De overgang tussen kleuter- en lagere school kan op dat vlak nog versoepeld worden. Het onderwijsaanbod

vertoont voldoende samenhang en differentiatie. De noodzakelijke onderwijstijd wordt geëerbiedigd.

De leerkrachten leggen **zorggevoeligheid** aan de dag en begeleiden de kinderen bij hun taken. De hulpverlening voor kinderen die wat afhaken kan planmatiger. Vele leerkrachten hebben nog niet de passende werkvormen gevonden om extra tijd vrij te maken om die kinderen te begeleiden. Toch zijn er op school al enkele goede initiatieven gestart.

De **ICT-ondersteuning** is zwak. De computerinfrastructuur en de software zijn aan vernieuwing toe. De huidige onderwijsmethodes en de maatschappelijke verwachtingen veronderstellen een degelijk computerpark.

Het inspectieteam vertrouwt erop dat de recente aanpak om te voldoen aan de voorwaarden tot erkenning tot een positief resultaat zal leiden. De noodzakelijke **professionele ingesteldheid** is daarvoor bij de directie en de meeste leerkrachten aanwezig.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Curriculum
Onderwijsaanbod
Begeleiding
Socio-emotionele begeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- recente directiewissels

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

- Het team was in de voorbije schooljaren zoekend naar een passende methodiek om hun **onderwijsaanbod** in overeenstemming te brengen met de overheidsverwachting over het nastreven van ontwikkelingsdoelen. Vorig schooljaar hebben de leerkrachten met begeleiding van de pedagogisch adviseur een meerjarenplan uitgetekend om dit doel te realiseren. Ze volgen nu nauwgezet de acties daarvan op. Ze gebruiken 'het ontwikkelingsplan voor de katholieke kleuterschool' als middel om de leerplandoelen en de ontwikkelingsdoelen na te streven.
- Er zijn weinig **outputgegevens** die de taalontwikkeling van de kinderen in kaart brengen. Het team hanteert ook geen specifieke instrumenten om kinderen met extra noden voor de taalontwikkeling te detecteren.
- De kleuterleidsters wenden vanaf dit schooljaar een identiek model aan voor hun **themaplanningen**. Ze plannen bewust activiteiten en inhouden voor de ontwikkeling van verschillende ontwikkelingsdomeinen. Ze koppelen daar passende ontwikkelingsaspecten en ervaringssituaties uit 'het ontwikkelingsplan' aan. Tijdens de brainstorming in de planningsfase houden de leerkrachten rekening met de interesses en wensen van de kleuters over het thema. Voor de combinatieklassen is er een specifieke planning per leeftijdsgroep. Na de uitwerking van het belangstellingscentrum duiden ze op een overzicht aan welke fase uit de ontwikkelingslijn van elk ontwikkelingsaspect werd nagestreefd. Ze willen zo op termijn nagaan of hun onderwijsaanbod alle ontwikkelingslijnen van 'het ontwikkelingsplan' dekt. Sommige leerkrachten voelen de noodzaak aan om de fase van de ontwikkelingslijn vooraf in hun planning mee te nemen. Enkele teamleden vullen hun planningsdocumenten met leerplandoelen aan.
- De dagplanning is enkel een opsomming van activiteiten. Concrete activiteitsdoelen die tussenstappen zijn voor het nastreven van hogere ontwikkelingsdoelen worden niet genoteerd.
- Het kleuterteam zal in volgende fases van het begeleidingstraject fiches aanmaken voor terugkerende activiteiten en voor het hoekenaanbod. Daarvoor zijn reeds de eerste aanzetten gegeven.
- De kleuterleerkrachten beschikken over specifiek bronnenmateriaal om de **taalontwikkeling** te stimuleren. Uit de planningsdocumenten en de observaties blijken dat kleuters daartoe veel kansen krijgen. Er zijn veelvuldige activiteiten en impulsen die het communicatief taalgebruik stimuleren. Er is een goede verhouding tussen klassikale, groeps- en individuele oefenmomenten. De oudste kleuters krijgen geïntegreerde voorbereidende lees- en schrijfoefeningen. Er wordt daarbij rekening gehouden met het individueel ontwikkelingsniveau.
- De leerkrachten bespreken per kind het taalontwikkelingsniveau en eventuele taalproblemen tijdens de overgangsgesprekken. Er is onduidelijkheid over het tijdstip wanneer dit overleg moet doorgaan, met als gevolg dat dit bij het begin van het huidig schooljaar voor enkele groepen niet doorging.
- De kleuterleerkrachten noteren in hun **observatieschrift** opvallende gedragingen en resultaten van de kinderen. Ze beschikken niet over een observatie-instrument om alle aspecten van de taalontwikkeling in kaart te brengen. In het huidige volgsysteem dienen ze voor 'taalontwikkeling' een algemene score per kleuter te noteren. Er zijn geen afspraken voor een eenduidige interpretatie van elke score. Een concrete opgave van te verwachten taalcompetenties per ontwikkelingsniveau is er niet.

- De kleuterleerkrachten leggen een grote zorggevoeligheid aan de dag om kinderen met ontwikkelingsproblemen te begeleiden. De **remediëring** gebeurt vooral op intuïtieve basis. Een concrete beschrijving van het probleem met een planmatige gefaseerde eerstelijns hulp ontbreekt. Het team is zoekend naar passende werk- en groeperingsvormen om tijd vrij te maken voor de individuele eerstelijns hulp. Het contractwerk voor de oudste kleuters biedt daar ruimte voor.
- Er is een goede samenwerking met de gespecialiseerde hulpverleningsinstanties voor kleuters met extra taalbehoeften.
- Leerkrachten hebben de gewoonte om zelf veel **didactisch materiaal** aan te maken. Het schoolbeleid is zich bewust van de materiaalnood voor de kleuterafdeling. De computerinfrastructuur en de beschikbare software zijn ontoereikend als ondersteunend materiaal voor de taalontwikkeling.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- De wijze waarop het kleuterteam wil voldoen aan de inspanningsverplichting om het onderwijsaanbod af te stemmen aan de ontwikkelingsdoelen is beschreven bij het leergebied Nederlands. De methodiek voor de themaplanningen en de remediëringaanpak zijn ook daar terug te vinden.
- In de themaplanningen komen doelen en activiteiten voor die te linken zijn aan de verschillende **bestaansdimensies** van het leerplan. De kleuterleidsters vertonen een bijzondere aandacht voor leerinhouden die de ontwikkeling van sociale vaardigheden beogen. Er zijn meerdere activiteiten die doelen uit het domein mens en medemens kansen geven.
- Er is door het thematisch onderwijs behoorlijke aandacht voor **horizontale samenhang** met andere leergebieden.
- In de begrippenlijst zijn afspraken vastgelegd om te komen tot **gradatie en continuïteit**. Er zijn duidelijke afspraken om de tijdsinitiatie te ondersteunen met gradueel opgebouwde kalenders per leeftijdsgroep.
- De thema's of belangstellingscentra zijn vooral gekozen vanuit een wereldoriënterende aanpak. Daarbij is er veel aandacht voor de **leef- en beleavingswereld** van de kinderen. De kleuters krijgen eveneens een inbreng in de keuze of uitwerking van thema's.
- De kleuterleerkrachten zorgen voor **uitdagend onderwijs**. Ze organiseren heel wat waarnemingen, uitstappen en leerwandelingen. In de hoeken is er geregeld materialen- en boekenverrijking in functie van het thema. De ICT-middelen zijn te beperkt.
- De **evaluatie** gebeurt voornamelijk tijdens observaties voor andere leergebieden. Daarnaast is er procesevaluatie voorzien tijdens terugblikgesprekken.
- Hoewel wereldoriëntatie een **schoolprioriteit** is, zijn er voor dat leergebied weinig concrete initiatieven en acties specifiek voor het kleuteronderwijs.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

- De **visietekst** in het schoolwerkplan over Nederlands geeft duidelijk aan dat het onderwijs zich vooral moet richten op het versterken van de communicatieve vaardigheden.
- Het team **realiseert** het **leerplan** door een consequent en nauwgezet volgen van een uniform onderwijsleerpakket. In het eerste leerjaar wordt een andere onderwijsmethode gebruikt. Leerkrachten van de onderbouw bieden een aanvullend pakket taalsystematiek aan. De verantwoording daarvoor is niet eenduidig en sommige teamleden kunnen dit ook niet duiden vanuit de achtergrondvisie van de

onderwijsmethode. Vele leerkrachten hebben weekplanningen. Ze verwijzen in hun dagboek doorgaans naar concrete lesdoelen.

- De **resultaten** op externe proeven van de onderwijskoepel einde basisschool bieden wisselende beelden per schooljaar. Tijdens het ene schooljaar zijn de resultaten voor bepaalde domeinen onder de resultaten van de referentiegroep met een vergelijkbare leerlingenpopulatie, terwijl het andere schooljaar de leerlingen voor die domeinen hogere scores halen. Er is een constante voor dictee waar de leerlingresultaten gelijk zijn aan die van de referentiegroep en luisteren waar telkens zwakkere scores zijn. De prestaties op de genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem vertonen eveneens een wisselend beeld per leerlingengroep. De resultaten van de leerlingen op methodetoetsen en op zelfgemaakte toetsen van de leerkrachten zijn aanwijzingen dat de school de **eindtermen** met de leerlingen **bereikt**. De gegevens van deze leerlingresultaten worden in het team zelden besproken en geven weinig aanleiding tot een analyse van het taalonderwijs met mogelijke bijstellingen.
- De **continuïteit en gradatie** van het onderwijsaanbod is vooral verzekerd door het identieke onderwijsleerpakket. De verschillende domeinen komen evenwichtig aan bod.
- Meerdere leerkrachten passen de gevarieerde **werk- en groepeeringsvormen** uit de methode consequent toe. Partner- en groepswork zijn in vele leerlingengroepen goed ingeburgerd. Enkele leerkrachten passen de werkvormen aan vanuit een aanvoelen van een tijdsdruk. Zo zijn de mondelinge communicatieve kansen in hun klas beperkter.
- Het team voorziet **voldoende onderwijstijd** zoals door de onderwijskoepel wordt geadviseerd. Zij gebruiken die tijd vrij efficiënt door heel gestructureerd les te geven.
- In de meeste klassen zijn er **ondersteunende referentiekaders** in het klasbeeld aanwezig. De leerlingen gebruiken de heuristieken en algoritmes van de methode.
- De leerkrachten zorgen doorgaans voor **uitdagend onderwijs**. In de klassen zijn er voldoende didactische middelen voorzien. De ICT-infrastructuur is te beperkt als een volwaardig ondersteunend leermiddel.
- De meeste teamleden passen de voorstellen van **differentiatie** toe uit de methode. Ze bieden vooral aangepaste leesteksten aan en herhalings- en verdiepingsleerstof bij spelling. Er is voornamelijk tempodifferentiatie tijdens de individuele oefenfases. Het contractwerk dat in enkele klassen doorgaat, heeft soms geïndividualiseerde opdrachten.
- De leerkrachten volgen de **vorderingen** op van technische taalcompetenties. Daarvoor gebruiken ze onder andere genormeerde testen van een volgsysteem. De voorstellen van de methode in verband met het volgen van de algemene taalontwikkeling worden nauwelijks gebruikt. De meeste teamleden maken foutenanalyses na de afname van methodetoetsen.
- Alle leerkrachten **begeleiden** individuele kinderen tijdens de oefenfases. Soms gaat er verlengde instructie door voor een aparte kleine groep leerlingen.
- De klastitularis staat in voor de eerstelijns**remediëring**. De leerkrachten moeten zelf een passende werk- of groepeeringsvorm zoeken om dit mogelijk te maken. Meerdere leerkrachten hebben daar nog geen sluitende oplossing voor gevonden. Vanuit het beleid zijn er weinig initiatieven om hen daarin te ondersteunen. Vandaar dat de remediëringsactiviteiten zich meestal beperken tot herhalingsopdrachten of verlengde instructie. Hulpverlening die gericht is op het wegwerken van dieperliggende oorzaken komt minder voor. Het leerlingenoverleg biedt daarvoor weinig impulsen. Het zorgteam biedt voor sommige leerlingen remediëringspakketten aan.
- Voor meerdere dyslectische kinderen zijn er passende sticordi-maatregelen. De school biedt aan leeszwakke kinderen een specifieke remediërende leesmethodiek aan.
- De school onderhoudt goede contacten met externe hulpverleners.
- Alle leerkrachten gebruiken de methodetoetsen om te **evalueren**. Sommigen bieden vooral voor spelling en taalsystematiek nog eigen toetsen aan.

- Alle domeinen van taalonderwijs worden op het **rapport** vermeld. De puntenverdeling staat in verhouding tot de tijdsbesteding. Hoewel de onderwijsmethode de doelen taalbeschouwing geïntegreerd wil realiseren binnen de taaldomeinen, wordt daarover toch apart gerapporteerd.
- De school gebruikt een hernieuwde versie van de onderwijsmethode waarin de **nieuwe eindtermen taalbeschouwing** zijn opgenomen. De teamleden hebben weinig zicht op de achterliggende visie van deze vernieuwing.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- Het team besliste vorig schooljaar om een meerjarentraject uit te tekenen om het **onderwijsaanbod** wereldoriëntatie in overeenstemming te brengen met het leerplan. In het verleden waren daar verschillende pogingen voor ondernomen met weinig succes. De school laat zich nu begeleiden door de pedagogisch adviseur. In die begeleiding is leerplanstudie voorzien. Alle teamleden hebben het gevoel dat door de sturing en gerichte druk van het beleid zij deze maal zullen slagen in het opzet.
- Het team kiest om een uniform onderwijsleerpakket te gebruiken om de **leerplandoelen** te realiseren. De leerkrachten beslisten om een nieuw pakket aan te wenden dat nog in ontwikkeling is. Zij engageren zich om de uitgeverij periodiek feedback te geven over de producten. Het leerpakket is echter nog niet beschikbaar voor de eerste graad en is voor de andere leerjaren ook nog onvolledig. Daardoor hebben de leerkrachten nog geen volledig zicht op het totale aanbod.
- De onderwijsmethode stelt voor om het aanbod in drie 'lagen' te verdelen. Uit de gesprekken blijkt dat er bij de leerkrachten verschillen in **interpretaties** zijn over dit aanbod. Sommigen menen dat het volstaat om enkel de thema's uit de methode aan te bieden, anderen zijn van oordeel dat er een noodzakelijke aanvulling dient te zijn van eigen thema's.
- Het team **bewaakt** of het aanbod dekkend is voor de leerplanrealisatie. Na elk aangeboden thema stippen zij op een overzichtlijst de te realiseren leerplandoelen voor hun graad aan. Meerdere leerkrachten doen dit op eigen initiatief nog op andere bewakingsroosters. Het beleidsplan voor deze schoolprioriteit voorziet een evaluatiemoment, waarbij het team zal nagaan of de inhoud van de thema's uit de methode en de eigen thema's voldoende alle leerplandoelen beogen.
- Door het gebruik van een uniforme leermethode is de continuïteit en de **verticale samenhang** van het leeraanbod min of meer verzekerd. Er is nog een breuklijn met de eerste graad die andere bronnen aanwendt voor het leeraanbod. Volgens het schoolbeleid is het de bedoeling dat ook deze groepen in de toekomst zullen aansluiten bij de methode van de school.
- De planning op jaarbasis toont aan dat er een **evenwichtig aanbod** zal zijn van leerinhouden uit verschillende domeinen. In de huidige klaspraktijken komen nu weinig lessen voor die doelen uit het domein techniek nastreven. Dit zal volgens de leerkrachten door de nieuwe methode gecompenseerd worden. De thema's die leerkrachten zelf ontwikkelen bevatten doorgaans meer leerinhouden uit verschillende bestaansdimensies dan de thema's van de onderwijsmethode.
- Er is vooral een **horizontale samenhang** tussen leerinhouden van wereldoriëntatie en muzische vorming.
- De meeste teamleden zorgen voor uitdagend **werkelijkheidsgericht** onderwijs door een rijke variatie aan werk- en groeperingsvormen. In meerdere klassen kunnen kinderen op een actieve manier de leerinhouden verwerven en zijn er kansen tot zelfstandig leren. Tijdens de schoolloopbaan maken kinderen meerdere eendaagse of meerdaagse uitstappen mee met een grondige voorbereiding en verwerking.
- De **referentiekaders** voor tijd en ruimte zijn in de meeste klassen voldoende aanwezig. In enkele klassen zijn die minimaal.

- De leerkrachten met een combinatieklas zoeken naar een passende oplossing voor een **gedifferentieerd aanbod** per leeftijdsgroep. Voor dit schooljaar is er voor één klas een tijdelijke oplossing.
- De leerkrachten gebruiken vooral de methodetoetsen om te **evalueren**. De evaluatie is meestal breed en beperkt zich doorgaans niet enkel tot feitenkennis. Het team evalueert na elk thema vooral met schriftelijke toetsen. Er zijn toetsen met gesloten boek en met open boek. Het is positief dat meerdere leerkrachten voor de evaluatie van hun eigen thema's ook deze methodiek aanwenden.
- De **ICT-middelen** zijn ontoereikend om het onderwijs te ondersteunen. Dit zal in de toekomst problemen bieden, doordat de gekozen methode veel ICT-toepassingen voorziet.
- Alle leerkrachten volgen een individuele **nascholing** die betrekking heeft op de schoolprioriteit wereldoriëntatie. Velen kiezen voor een nascholing die focust op technologische leerinhouden.

4.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

- Het rapport van de leerlingen bevat een **visietekst** over leren leren.
- Het team spant zich in om de eindtermen leren leren **geïntegreerd** in alle leergebieden na te streven. Hoewel er geen expliciete beleidslijnen daarvoor zijn, blijkt in de uitvoering dat de meeste teamleden daarin slagen.
- De leerkrachten bieden de **methodieken** voor zelfsturing en de strategiekaarten uit de verschillende onderwijsmethodes per leergebied consequent aan.
- Als voorbereiding op de doorlichting inventariseerde het team alle initiatieven die zij per eindterm in hun klasgroep aanbieden. Dit werd geordend op een overzicht op schoolniveau per eindterm. De analyse van dit document toont aan dat er meerdere - vaak onbewuste - inspanningen zijn om **alle eindtermen** na te streven.
- Vele leerkrachten bieden een variatie aan werk- en groepeeringsvormen aan die het **actief en zelfstandig leren** bevorderen. Een minderheid kan hiervoor nog inspanningen leveren.
- Leerkrachten begeleiden de leerlingen bij het leren **plannen** van taken. In de voorbereiding van de toetsperiodes is er aandacht voor studieplanning. Meerderen bieden studiewijzers aan als hulp bij het studeren.
- Er is een observatielijst om alle eindtermen leren leren te **evalueren**. Deze is gradueel opgebouwd volgens leeftijdsgroep. De leerkrachten vullen dit observatie-instrument minstens driemaal per schooljaar voor elk kind in. Op het rapport worden de eindtermen met drie niveaus beoordeeld.
- De minieme **ICT**-mogelijkheden zijn beperkend voor het optimaal nastreven van de eindterm leren leren die handelt over informatiebronnen gebruiken.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school heeft een **visie** op de deskundigheidsbevordering. Er is een nascholingsplan met duidelijke keuzes. Het team kiest voor nascholingen in functie van het realiseren van de schoolprioriteit en voor persoonlijke ontwikkeling.
- De **ondersteuning** van het nascholingsbeleid blijkt uit de concrete planning van de nascholingen. Er zijn teamgerichte nascholingen over de schoolprioriteit. Elke leerkracht volgt daarover ook één individuele nascholing. Daarnaast volgen meerdere teamleden sessies op basis van interesses om de eigen professionaliteit te verhogen.
- Er zijn schooloverstijgende initiatieven op niveau van de scholengemeenschap. Het team bracht vorig schooljaar in het kader van hun schoolprioriteit een werkbezoek aan een school uit de scholengemeenschap.
- Personeelsleden met een specifieke opdracht zoals de directeur en de zorgleerkrachten volgen meerdere nascholingen die hun gespecialiseerde expertise verhogen.
- Er is een nauwe samenwerking bij subgroepen van het leerkrachtenkorps. Leerkrachten die veel samen werken ondersteunen elkaar in hun professionaliteit. Die goede samenwerking is mede oorzaak voor het slagen van de schoolprioriteiten.
- De school laat zich ondersteunen door externen. Vooral de pedagogisch adviseur en de CLB-medewerker hebben een beduidende inbreng.
- De doorstroming van de inhoud uit individuele nascholingen gebeurt vooral op informele wijze.
- Op schoolniveau zijn er weinig initiatieven die aantonen hoe het team de **doeltreffendheid** van de nascholingen nagaat.
- De school is er zich van bewust dat voor de **ontwikkeling** van kwaliteitsonderwijs er een noodzaak is om de ICT-infrastructuur en de ICT-werking te optimaliseren. Daarom stapt het team in een nascholingstraject en volgen enkele leerkrachten daarover individuele sessies.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 Onderwijsaanbod

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Er leven heel wat afspraken over de wijze waarop het onderwijs dient te verlopen. De directeur heeft die gebundeld in een nieuw schoolwerkplan. Dit dynamisch document moet de **doelgerichtheid** van het aangeboden onderwijs ondersteunen.

- Het kleuterteam inspireert zich voor hun onderwijsvisie op de methodiek die ‘het ontwikkelingsplan’ aanreikt. De praktijk toont aan dat er een gezond evenwicht is tussen ontwikkelingsgericht en doelgericht leren.
- In het lager onderwijs zijn het vooral de onderwijsmethodes die de leerinhouden en werkvormen aansturen. De meeste leerkrachten hebben een onderwijsstijl die actief leren mogelijk maakt. Een minderheid kan hier nog in groeien.
- Het stimulerend pedagogisch klimaat waarin kinderen kunnen ontwikkelen en leren, **ondersteunt** het waarmaken van de onderwijsvisie. In de meeste groepen is er een gestructureerd en ordelijk leef- en werkklimaat. Leerlingen en leerkrachten gaan beleefd en respectvol met elkaar om. De feedback die kinderen krijgen is aanmoedigend. Bij enkele leerkrachten kan dit nog versterkt worden door een meer stimulerende appreciatie op het schriftelijk leerlingenwerk. De gezellige inrichting en de aankleding van de meeste lokalen verhogen de positieve leefsfeer. Een opfrissing en verfraaiing van de schoolgebouwen dringen zich op om dit nog meer te ondersteunen.
- In de klassen met de oudste kleuters en in de hogere klassen van de lagere afdeling organiseren de leerkrachten contractwerk om het zelfstandig leren te stimuleren. De aanzet die in het kleuteronderwijs is gegeven om kinderen verantwoordelijkheid voor hun leerproces te geven en zelfstandigheid aan te leren, wordt nauwelijks doorgetrokken naar de lagere school. De inspanningen om de overgang kleuter - lager te versoepelen zijn eveneens minimaal.
- De horizontale samenhang tussen de leergebieden is in het kleuteronderwijs als vanzelfsprekend aanwezig. In de lagere afdeling is er vooral een samenhang tussen de onderwerpen van wereldoriëntatie en muzische vorming.
- De verticale samenhang van de leer- en ontwikkelingsinhouden is in beide niveaus voldoende aanwezig. De kleuterleerkrachten focussen op de verschillende fases van de ontwikkelingslijnen in ‘het ontwikkelingsplan’. De onderwijsmethodes staan daarvoor in de lagere afdeling garant. Binnen het leergebied muzische vorming is er minder samenhang en gradatie over de verschillende leerjaren heen.
- De plannings in de lagere afdeling tonen aan dat de leerkrachten de voorstellen van de onderwijskoepel over het aantal lessen per leergebied consequent volgen.
- De leerlingen krijgen kansen om zich te integreren in het maatschappelijk leven. De school neemt deel aan heel wat acties en projecten. De meerdaagse schooluitstappen versterken de werkelijkheidsgerichtheid van het onderwijs.
- Door het dagdagelijks gevarieerd aanbod van activiteiten krijgen kleuters kansen om keuzes te maken. Dat wordt ondersteund door de methodiek van ‘het hoekenbord’. Differentiatie naar interesse is er goed ingeburgerd. In de lagere afdeling is er vooral differentiatie van leerinhouden zoals door de onderwijsmethodes aangereikt. Tempodifferentiatie komt er hoofdzakelijk voor.
- De wijze waarop de school het lestijdenpakket aanwendt, belemmert het realiseren van de onderwijskundige doelen niet. De kleuterjuffen organiseren bewust drie combinatieklassen voor de oudste kleuters. In de lagere school zijn er criteria voor de selectie van leerlingen voor de combinatieklassen.
- Er zijn weinig sporen van een teamgericht gestructureerd reflecteren op de **doeltreffendheid** van de onderwijsaanpak en het didactisch handelen. Dat komt wel ter sprake tijdens de functioneringsgesprekken.
- De keuze van de individuele nascholingen toont aan dat het team openstaat voor **ontwikkelingen** en nieuwe inzichten in de onderwijswereld.

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

5.6.3 Loopbaanbegeleiding

5.6.4 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- In verschillende schoolteksten en in het bijzonder in de visietekst op zorg staan meerdere verwijzingen naar het belang dat de school hecht aan de sociale en emotionele begeleiding. De praktijk toont aan dat het team daar bewust en **doelgericht** acties voor uitvoert.
- In de **ondersteuning** van het beleid over de sociale en emotionele begeleiding zijn er heel wat preventieve maatregelen om eventuele problemen te voorkomen. De warme sfeer in de meeste klassen en de empathische houding van de leerkrachten dragen hiertoe bij. Tijdens de overlegmomenten over de kinderen komt het sociaal-emotioneel functioneren steeds aan bod.
- De school organiseert projecten en onderneemt acties binnen dat preventief beleid. De leerlingenraad brengt ideeën aan die het welbevinden van de kinderen kunnen verhogen. Op schoolniveau zijn er jaarprojecten die de sociale vaardigheden stimuleren en het pestgedrag willen voorkomen. Op klasniveau werken de leerkrachten met maandpunten en klasafspraken. Ze bieden activiteiten aan uit bundels die socialisatie bevorderen. Lessen uit verschillende leergebieden en de godsdienstlessen bieden daarvoor ook tal van impulsen aan.
- Kinderen die nood hebben aan meer sociale en emotionele begeleiding kunnen in de eerste plaats terecht bij de klasleerkracht. De observaties in de kleuter- en lagere klassen tonen aan dat de teamleden alert zijn en open staan voor eventuele signalen daaromtrent. Sociogrammen werden afgenomen om bijkomende informatie in te winnen.
- De lagere school hanteert een systeem om leerlingen te observeren en te scoren op alle decretale leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden. Leerkrachten vullen dit minimaal driemaal per schooljaar in. Op het rapport worden de sociale gedragingen op een driepuntenschaal beoordeeld.
- Er zijn procedures en werkdocumenten om een overleg aan te vragen voor kinderen met extra noden. Er is expertise op school aanwezig om die kinderen te begeleiden. Voor kinderen met nood aan meer structuur en aandachtsproblemen is er een specifieke methodiek. Het overleg resulteert soms in een voorstel met concrete tips en afspraken voor kinderen met omgangsproblemen. Alle leerlingen van de lagere school hebben een gedragskaart in hun agenda. Er zijn afspraken over de wijze waarop dit instrument moet worden gehanteerd. De ouders worden zoveel als mogelijk betrokken in het hulpverleningsproces.
- De school onderhoudt goede contacten met externe hulpverleners. De samenwerking met het CLB verloopt vlot.
- Het zorgteam reflecteert afzonderlijk of tijdens overlegmomenten met teamleden geregeld over de **doeltreffendheid** van hun aanpak. De tevredenheidsenquête afgenomen bij leerlingen en ouders bieden daarvoor belangrijke bijkomende informatie.

- De vormingssessies die leerkrachten volgen, bewijzen dat het team openstaat voor **ontwikkelingen** en nieuwe inzichten over deze problematiek.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- Na een periode van stagnatie in het onderwijskundig beleid getuigen alle teamleden dat er een nieuwe dynamiek in de school heerst. De leerkrachten voelen duidelijk aan dat er **leiderschap** is dat onderwijskundige doelen op korte en lange termijn uitzet en acties aanstuurt. Het traject voor de implementatie van het leerplan wereldoriëntatie en voor de ontwikkelingsdoelen kleuteronderwijs en het GOK-actieplan tonen de planmatigheid van het beleid aan.
- Het hechte team levert ondersteuning om het beleid waar te maken. Specifieke taken zijn gedelegeerd naar werkgroepen. Het beleid doet een beroep op teamleden met een bijzondere expertise.
- De teamleden streven in hun onderwijs de accenten van de school**visie** na, gesymboliseerd in het schoollogo. Ze zijn er zich van bewust dat een goede samenwerking noodzakelijk is om een moeilijke periode om te buigen naar een periode met een positieve uitstraling. De directeur streeft vooral naar meer eenheid in het onderwijskundig handelen. Het herziene schoolwerkplan moet daarvoor ondersteuning bieden.
- Het team profileert de school als een plaats waar kinderen aan hun trekken moeten komen in een warme omgeving. De teamleden hechten veel belang aan de ontwikkeling van de verschillende ontwikkelingscomponenten met een bijzondere aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling. Hierin slagen ze voortreffelijk.
- De **besluitvorming** is transparant. Er zijn meerdere overlegmomenten en kanalen om informatie door te geven. Leerkrachten getuigen van een efficiënte en gestructureerde vergadermethodiek. De beslissingen worden in consensus genomen na inbreng van alle participanten.
- De inspanningen voor **kwaliteitszorg** zijn in het jonge beleid nog minimaal. Het is positief dat de tevredenheid van ouders en leerlingen reeds bevraagd is. De zelfevaluatie van het GOK-beleid is een goed voorbeeld van interne kwaliteitszorg. Externe outputgegevens worden met het team nog te weinig geanalyseerd, waarna eventuele bijstellingen voor het onderwijsaanbod kunnen volgen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het kleuterteam spant zich in om het onderwijsaanbod in overeenstemming te brengen met de decretale ontwikkelingsdoelen. Ze volgen nauwgezet de afspraken op die ze daarvoor in een meerjarentraject hebben uitgetekend.
- Bij de planning van de belangstellingscentra in het kleuteronderwijs is er aandacht om doelen na te streven uit verschillende ontwikkelingsdomeinen. De kleuters hebben inbreng in de keuze van inhoud en activiteiten.
- Het kleuterteam zorgt voor een rijk aanbod aan impulsen om de taalontwikkeling van de kinderen te stimuleren.
- De lagere schoolleerkrachten realiseren het leeplan Nederlands door een consequent toepassen van een taalmethode.
- Het lagere schoolteam volgt nauwgezet de afspraken op uit het begeleidingstraject om het onderwijsaanbod wereldoriëntatie in overeenstemming te brengen met het leerplan.
- De eindtermen leren leren worden volledig en geïntegreerd in verschillende leergebieden nagestreefd.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het team spant zich in om meer verticale samenhang in het leeraanbod te realiseren.
- De kinderen kunnen leren en ontwikkelen binnen een sterk stimulerend pedagogisch klimaat.
- Het team heeft een bijzondere aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling van de kinderen.
- Leerkrachten krijgen ruime kansen om zich professioneel te ontwikkelen. De nascholingen sluiten aan bij de schoolprioriteiten.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolbeleid heeft in een concreet plan korte en lange termijn doelen vooropgesteld om onderwijskundige vernieuwingen te realiseren.
- De directeur stuurt de acties aan om de vooropgestelde prioriteiten te realiseren.
- Er is bij de meeste teamleden een sterke bereidheid om de vernieuwingsprocessen te doen slagen.
- Er zijn veelvuldige overlegmomenten en communicatiekanalen om het participatief beleid te ondersteunen.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het lagere schoolteam kan meer gelijkgerichtheid aan de dag leggen in verband met de verschillende fases van het onderwijsaanbod uit de nieuwe onderwijsmethode wereldoriëntatie.
- Het kleuterteam kan meer gerichtere observaties uitvoeren op concrete begrippen, vaardigheden en technieken. Die observaties kunnen per ontwikkelingsniveau meer afgesproken worden.
- In kleuter- en lager onderwijs kunnen de teamleden meer werk- en groeperingsvormen aanwenden die tijd vrij te maken voor de eerstelijnszorg door de klasleerkracht. Die hulpverlening kan planmatiger uitgetekend en uitgevoerd worden.
- Het lager schoolteam kan de screening van bijna uitsluitend technische taalaspecten verruimen naar een opvolging van alle taalvaardigheden.
- De ICT-infrastructuur kan geüpdated worden zodat ze meer als ondersteunend leermiddel kan worden gebruikt.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Op schoolniveau kan er meer continuïteit zijn in de aanwending van werkvormen om het actief en zelfstandig leren te ondersteunen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleid kan meer interne en externe outputgegevens aanwenden binnen de kwaliteitszorg.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- nihil

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hendrik D'Hulster

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: